

Zvezni administraciji začel jeklarski štrajk postajati neprijeten

Delavski tajnik je namignil jeklarski industriji, naj bo pametna in se sporazume z unijo, če se noče izpostaviti nevarnosti, da bo Kongres v januarju nastopil proti njej.

SAN FRANCISCO, Calif. — Federalni tajnik za delo Mitchell je govoril na AFL-CIO konvenciji v San Franciscu tudi o jeklarskem štrajku. Rekel je, da ima sicer Eisenhower pravičar, da požene tovarne za 80 dni v obrat, toda ne veruje, da bi bil štrajk po tej dobi tudi dejansko končan. Ako se začne znova, ne bo preostalo nič drugega, kot da se Kongres začne baviti s štrajse.

Da bo Kongres šel na roko najprej vsem drugim, potem šele podjetjem, je za tajnika popolnoma jasno in razumljivo. Zato je Mitchell pozval jeklarsko industrijo, naj ne tvega federalne zakonodaje, kajti tam se bo slabo odrezala. Ako podjetja nočejo vsega tega vpoštevati, so "zelo kratkovidna," tako je rekel Mitchell.

Iz tajnikove izjave se da zaključiti, da se je federalna administracija začela odmikati od trdovratnega stališča podjetnikov, ki hočejo unijo vsiliti svoje pogoje. Eisenhower sam se o tem še ni izjavil, na zadnji tiškovski konferenci je rekel, da ne vidi razloga, zakaj naj bi menjal svoje misli o tem štrajku.

Štrajk sam je že začel kazati posledice v našem gospodarstvu. To se vidi iz indeksa za industrijsko proizvodnjo. V letošnjem februarju je bil 145, do junija je zlezel na 155, od takrat pa pada. V juliju je bil 153, v avgustu 149, v septembru bo pa še nižji, kajti nekaj metalnih podjetij je prestalo z obratovanjem, ker jim je zmanjkalo jekla.

Medtem je vodstvo AFL-CIO predlagalo konvenciji v San Franciscu, naj unije nabere mesečno do \$30 milijonov za podpiranje brezposelnih jeklarskih delavcev. Predlog je bil sprejet z veliko večino.

Nehru bo bojkotal 10-letnico kitajske komunistične revolucije

NEW DELHI, Ind. — V Pekingu se pripravljajo na velike slovesnosti, ki se bodo začele okoli 1. oktobra in ki bodo nameenjane desetletnici rdeče kitajske revolucije.

V New Delhiju se je nabralo vse polno komunistov in komunističnih sopotnikov, ki so hoteli iti na slovesnosti. Račune jim je prekrizal Nehru, ki je namočil zunanjemu ministru, da ne sme izdati nobenega potnega lista za Kitajsko. Kaj takega ne bi pred letom dni od njega nihče pričakoval.



Vremenski prerok pravi:

Delno oblačno in toplo. Najvišja temperatura 87, najnižja 65.

Novi grobovi

Frank Nekić St. V petek popoldne je po težki operaciji umrl Nekić St. z 1210 Norwood Rd. Star je bil 72 let in rojen v Dalmaciji, od koder je prišel pred 47 leti. Tukaj zapušča ženo Mary, roj. Udovic, sinova Franka Ml. in Johna, hčere Mary Febbo, Helen in Lucille ter 4 vnuka, v starem kraju pa eno sestro. Pogreb bo jutri zjutraj ob devetih iz Zakraskovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida ob 9:30, nato na pokopališče Kalvarija.

John Verlič Pretekli petek je umrl v St. Alexis bolnišnici 81 let stari, neporočeni John Verlič z 18924 Neff Rd., doma iz Smednika pri Kranju, od koder je prišel sem l. 1903. Zadnjih 15 let je bil v pokopju, preje pa je bil 28 let zaposlen v delavnici N. Y. Central železnice. Izhaja iz družine, kjer je bilo 9 otrok. Njegov brat Peter živi na Pawnee Ave., sestra Mana pa v Evropi. Sestra Mary Petelinkar je umrla v Clevelandu pred nekaj leti, brat Andrew pa pred 8. Pokojni je bil član Društva Najsv. imena fare Marije Vnebovzete. Pogreb bo jutri ob 8:20 iz Grdinovega pogrebn. zavoda na Lake Shore Blvd. v cerkev Marije Vnebovzete ob devetih, nato na Kalvarijo.

Theresa Matyjasik V petek je umrla na svojem domu 77 let stara Theresa Matyjasik, poprej Rosie Zupancic, doma iz Lučice pri Polzeli na Stajerskem. Tu zapušča soproga Feliksa, sina Viktorja Podbregar, hčer Leono Kremzar, 4 vnuke in 10 pravnukov. Pokojni je bila članica Društva Združene Slovenke št. 23 SDZ, Waterloo Grove W. C. No. 110 in Kr. št. 1 Progresivnih Slovencev. Pogreb je danes zjutraj ob 8:15 iz Mary Svetek pogrebn. zavoda v cerkev Marije Vnebovzete ob devetih, nato na All Souls pokopališče.

John Bratkovich V soboto je nekdo, ki je bil na lovu, našel v gozdu ob progi truplo Johna Bratkovicha, ki so ga pogrešali že dva meseca. Pokojni se je vračal s počitnic v Floridi, pa izginil iz vlaka, s katerim se je vozil. Sodijo, da je po nesreči padel iz vlaka in se ubil. Pokojni je bil star 78 let in je stanoval pri svoji hčeri na 1586 Larchmont Rd. Bil je vdovec. Zena Ana mu je umrla l. 1953. Zapustil je hčer Terezo Košs, sina Jamesa Roderlick (v Belting, Mich.), vnukinjo Sandro in več drugih sorodnikov. Doma je bil na Primorskem, od koder je prišel sem pred 49 leti. Nad 27 let je bil zaposlen pri United Airlines kot mehanik, zadnjih 12 let pa je bil v pokopju. Pogreb bo v sredo zjutraj ob 8:15 iz Jos. Zele pogrebn. zavoda na E. 152.

Senator Lausche o Hruščevu in njegovih govorniških podvigih

WASHINGTON, D. C. — Senator Frank Lausche je proti svoji navadi zelo obširno komentiral govor tovariša Hruščeva v ZN. Podajamo zanimive dele njegove izjave, ki bodo gotovo interesirale mnoge naše bralce:

"Govor Hruščeva je bila samo taktična operacija, ki naj služi potrebam trenutnega položaja. Komunistična filozofija je taka, da ne sme biti na svetu nobene druge vlade kot samo komunistična. Tehnika komunistov pa obstoji v tem, da se hitro prilagodijo zahtevam trenutnih okoliščin.

Sen. Kennedy prijema vlado zaradi postopka med jeklarsko stavko

Uporaba Taft - Hartleyevega zakona sedaj bi bila enaka zlomitvi stavke.

YOUNGSTOWN, O. — Sen. John F. Kennedy je v soboto zvečer mladim demokratom Mahoning okraja dejal, da so vsa dejanja, ki jih je zvezna vlada doslej nparavila v zvezi z jeklarsko stavko koristila industriji. Govoril je na letni "Roosevelt-Truman" večerji, ki jo je priredila okrajna organizacija mladih demokratov.

Kennedy, ki je trenutno eden vodilnih kandidatov za predsednika med demokrati, je izrazil mnenje, da bi bil poseg zvezne vlade v stavko na temelju Taft-Hartleyevega zakona enak zlomitvi stavke. Če jih namreč predsednik sedaj na temelju tega zakona pošlje nazaj na delo, jih bo postavil tam nekje okoli Božiča znova pred odločitev, ali sprejeti zahteve jeklarn ali začeti zopet stavkati.

Senator se je dotaknil tudi mednarodnega položaja in označil republikansko politiko tudi v tem pogledu za neprimerno. Po njegovem republikanci nimajo pravega razumevanja za današnji svetovni položaj.

St. v cerkev Marije Vnebovzete ob desetih, nato na pokopališče sv. Pavla v družinski grob. Na mrtvaškem odru bo danes od 7. zv. do 10. zv. in jutri od dveh pop. do desetih zv.

Jeffrey Miklaucic Po dolgi in mučni bolezni je preminul na svojem domu na 22401 Beckford Ave. 11 let stari Jeffrey Miklaucic. Zapustil je očeta Johna in mater Ano, roj. Bogotay, sestro Patricio, staro mater Jennie Bogotay in več drugih sorodnikov. Rojen je bil v Clevelandu. Pogreb bo v sredo zj. ob 8:15 iz hiše žalosti pod vodstvom želetovega pogrebn. zavoda v cerkev sv. Kristine ob devetih, nato na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo nocoj od 7. do 10. in jutri od 1. do 10.

Andrew Zalaznik V St. Vincent Charity bolnišnici je umrl koncem tedna 64 let stari Andrew Zalaznik s 1135 Addison Rd. Nečak Stanley Dressler iz Bradley, Ill., pride v Cleveland, da bo uredil vse potrebno za pogreb. Pogreb ima v oskrbi Grdinov pogrebn. zavod na E. 62 St.

John Jalovec Danes zgodaj zjutraj je umrl na svojem domu na 1361 Giddings Rd. 82 let stari John Jalovec. Pogreb ima v oskrbi Grdinov pogreb. zavod na E. 62 St.

Hruščev trdi, da ljubi mir in red. Ta trditev je v popolnem nasprotju s tem, kar je delal na Madžarskem, okoli otočij pred Formozo in sedaj v državi Laos.

Njegova trditev, da želi izločiti razvijanje atomskega orožja, je v nasprotju s pomanjkanjem njegove pripravljenosti, da bi se sporazumel o prepovedi o preskušanju atomske sile in da bi pristal na pravico podpisnikov sporazuma, da pošljejo svoje kontrolorje v tiste dežele, kjer so se prepili taki potresi, ki se ne dajo kontrolirati z znanstvenimi instrumenti, ali so to res

Eisenhower se obregnil ob demokratiški Kongres

GETTYSBURG, Pa. — Predsednik Eisenhower, ki je prišel za konec tedna sem na svojo farmo, se je obregnil ob demokratiško večino v Kongresu, da je zvezni proračun v marsičem spremenila, ga obrezala, kjer to ne bi smela, in ga povečala, posebn v dolgoročnih načrtih. Tako je dodala velike vsote, ki ne bodo samo povečale naše finančne težave, ampak tudi te naših vnukov. Predsednik je napovedal, da se bo tudi prihodnje leto z vsjo silo upiral "razmetavanju" v proračunu zvezne vlade.

V imenu demokratskega Kongresa je odgovoril načelnik finančnega odbora Predstavniškega doma Clarence Cannon, da je Kongres zmanjšal celotne od Eisenhowerja predložene izdatke za en bilijon in s tem pokazal jasno svojo voljo za varčevanje z javnim denarjem.

Hoffa prvi prišel pod udarec novega zakona

SAN FRANCISCO, Calif. — Federalni tajnik za delo Mitchell je oznanil na AFL-CIO konvenciji v San Franciscu, da je dal znanemu voditelju unije transportnih delavcev Hoffi poziv, naj tekem 10 dni pove, kaj vse je ukrenil proti tistim uradnikom njegove unije, ki so bili obsojeni po kazenskih sodiščih.

Po novem delavskem zakonu ne smejo biti taki uradniki na robenih odločilnih mestih v unijah. Menda je v uniji precej takih Hoffinih sodelavcev, ki jim novi zakon prepoveduje delo v unijski organizaciji. Hoffa se je baje že začel posvetovati s pravnimi zastopniki, kaj naj odgovori Mitchellu.

Ima pa Hoffa še druge bolečine. Proti njemu teče tudi sodna preiskava o naložbi vsega skupaj \$675,000 unijskega denarja, ki je bil naložen brezobzorno pri takih bankah, ki so potem posojale denar naprej podjetjem, ki je bil na njih Hoffa zainteresiran. Baje preti radi teh manipulacij uniji izguba okoli \$400,000. Sodnija bo skušala dobiti ta denar od Hoffe, ako potek preiskave dokaže, da je obtožba upravičena.

Laos je predložil dokaze komisiji Zdr. narodov

VIETIANE, Laos. — Namestnik zun. ministra je predložil štiričlanski komisiji, ki jo je poslal sem Varnostni svet ZN, dokazno gradivo o tem, da so vietnamske čete v resnici sodelovale pri vdoru komunistov v deželo. Med drugimi dokazi so tudi ujeti člani vietnamskih rednih vojaških sil.

pravi potresi ali pa samo posledice eksploziv atomske sile.

Naš narod se ne sme dati zapeljati v verovanje, da se je Hruščev odpovedal komunističnemu namenu, da uniči vsako vrsto vladavine razven komunistične.

Zahteva, naj mi ukinemo naša oporišča okoli Sovjetov. Ta oporišča so mu trn v peti. Ako bi teh oporišč ne bilo, bi njegovo sedanje obnašanje ne bilo pomirljivo, ampak skrajno bojovito.

Naša vlada je poskušala narediti ravno to, kar je v ZN pri-

SVOBODNI SVET ODKLANJA PREDLOGE TOV. HRUŠČEVA

Predsednik sovjetske vlade Nikita Hruščev je pred tedni govoril pred glavno skupščino Združenih narodov o razorožitvi. Predložil je naj bi tekom štirih let vse države sveta popolnoma ukinile oborožene sile in orožje uničile. Ostale naj bi le policijske sile za domače potrebe, ki ne bi bile sposobne voditi vojne. — Svobodni svet smatra predlog Hruščeva za nestvaren in čisto propagando. — Hruščev v Kaliforniji.

NEW YORK, N. Y. — Nikita Hruščev je pred glavno skupščino Združenih narodov razložil svoj načrt o razorožitvi, ki ga je ta z vso radovednostjo napeto pričakovala. V blizu poldrugo uro trajajočem govoru je predsednik sovjetske vlade predložil popolno razorožitev, ki naj bi bila izvedena tekom štirih let. Na ta način prihranjen denar pa naj bi bil uporabljen za gospodarsko pomoč nerazvitim deželam. V predlogu ni predvideno mednarodno nadzorstvo, ki ga zahodne sile smatrajo za osnovni pogoj, brez katerega je vsak dogovor nesmisel, ker ni nobenega jamstva, da se ga bodo podpisniki res tudi držali. Zaradi tega je skupščina predlog sicer sprejela z veseljem, pa tudi z nezaupanjem.

Vodniki zahodnih sil so poudarili, da je potrebno sovjetski predlog natančno in skrbno preučiti, pa pokazali javno velik dvom v njegovo stvarnost. Podoben predlog je stavil že pred drugo svetovno vojno tedanji sovjetski zun. minister Litvinov. Svet ga je odklonil kot nestvaren. Podobna usoda čaka tudi predlog Hruščeva.

Na temelju zaupanja Hruščev želi izvesti razorožitev postopno v štirih letih. Končno naj bi bile uničene vse vojne ladje, vsa vojna letala in vse drugo orožje. Ukinjene naj bi bile tudi vse vojaške šole. Posamezne države naj bi ohranile le policijske sile, ki jih potrebujejo za notranjo potrebo.

Ko bi bila razorožitev tako popolnoma izvedena, naj bi se države dogovorile o tem, kako preprečiti vsak nenaden napad. Razorožitev naj bi se torej začela izvajati na temelju popolnega medsebojnega zaupanja brez vsakega mednarodnega nadzorstva. Svobodni svet je imel s komunističnimi vladami preveč slabihkušenj, da bi mogel predlog, ki temelji samo na zaupanju sprejeti. Komunisti so v preteklosti pogode prelamljali, kot jim je ravno prišlo, Nikjer ni dokaza, da tega ne bodo delali v bodoče.

Svet hladen

LONDON, Vel. Brit. — Sovjetski predlog za popolno razorožitev so tod sprejeli z velikimi dvomi. Podobno je bilo tudi drugod v prestolnicah držav svobodnega zahodnega sveta. Tudi nevtrali niso pokazali nobenega posebnega navdušenja zanj. Indija in Egipt, vodnika takozvanih nevtrancev, nista gledale stvarne vrednosti predloga nič manj previdna v izjavah kot so zahodne velesile.

Spremlstvo tov. Hruščeva se je zelo dobro založilo s prtljago

NEW YORK, N. Y. — V spremstvu tovariša Hruščeva se nahaja vsega skupaj 60 oseb, ki so pripeljale seboj kar 840 komadov ročne prtljage, ki tehta skupaj okoli 12,5 ton; na vsakega tovariša ali tovarišico odpade torej po 14 komadov.

So morali res biti prepričani, da je v Ameriki taka revščina, da človek ne more ničesar kupiti. Drugače si tako obilne prtljage ne moremo tolmačiti, razvedni smo pa, koliko bo tehtala, ko pojdejo domov.

— Za izdelavo ene tone cinkove pločevine je potrebnih 70 delovnih ur.

Iz Clevelanda in okolice

Pozdrave pošiljata — Jože in Mary Strancar pošiljata svojim znancem pozdrave iz Trsta, kjer sta se ustavila na svoji poti po Evropi.

Asesment — Nocoj od 6. do 7. bo tajnica Društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ pobrala asesment v zborovalni sobi šole sv. Vida.

Pogreb — Pogreb pok. Mary Petkovsek je danes zj. iz Grdinovega pogrebn. zavoda v cerkev sv. Vida ob 9:30, nato na Kalvarijo.

Pogreb pok. Mihaela Vrbaniča je danes zj. ob devetih v cerkvi sv. Pavla, nato na Kalvarijo.

Vaje — Za igro Miklova Zala bodo vaje nocoj, v sredo in petek v SND ob 7:30.

Eisenhower ni nič kaj prida zadovoljen s prvim razgovorom s Hruščevim

WASHINGTON, D. C. — Dasiiravno sta imela Eisenhower in Hruščev prvi sestanek kar sama, le v prisotnosti obeh tolmačev, je vendarle že prišlo na dan, da je Hruščev pokazal zelo malo volje, da bi govoril z Eisenhowerjem kaj stvarnega.

Predsednik si je obetal od razgovora vse kaj več: rusko zamil, kako naj se ublaži sedanja mrzla vojna. Tega ni bilo.

Ostane le še upanje, da si bo tovariš premislil, potem ko bo ogledal Ameriko, in začel govoriti trezno in poslovno. To upanje traja lahko kvečjemu teden dni. Kaj mu bo sledilo, kdo ve?

Sovjetski delavec bo delal samo 7 ur na dan

MOSKVA, ZSSR. — Po uradni objavi bodo v Sovjetski zvezi delavci s prihodnjim letom delali samo 7 ur na dan, toda šest dni. S tem bo uveden 40-urni delavni teden, kot ga imamo naši deželi še izpred druge svetovne vojne.

NAJNOVEJŠE VESTI

BEIRUT, Lib. — Po poročilu radio Bagdad so včeraj izvršili smrtno kazen nad 17 osebami, 13 častniki in 4 civilisti, ker so se uprli vladi gen. Kasama letošnjo spomlad v Mosul. Častnike so ustrelili, civiliste pa obesili.

CLEVELAND, O. — Nad 10,000 protikomunistov je včeraj tiho korakalo z žalnimi črnimi trakovi na rokavih skozi mesto v znak protesta proti obisku Nikite Hruščeva v Združenih državah. Pred pohodom skozi mesto je bila v katedrali posebna sveta ura molitve za mir in svobodo v svetu.

CLEVELAND, O. — Delavstvo SOHIO se je pogodilo s podjetjem, s čimer je odpadla možnost štrajka.

SAN FRANCISCO, Calif. — Si noči je imel Hruščev dolg in oster sestanek z vodniki AFL-CIO. W. Reuther je po sestanku dejal, da sta stališča ameriškega delavstva in komunizma, kot ga pridiguje Hruščev, nezdružljivi in nepomirljivi.

NEW YORK, N.Y. — Danes popoldne od dveh se bodo znova sestali predstavniki jeklarske industrije s predstavniki Unije jeklarskega delavstva.

AMERIŠKA DOMOVINA

1117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week in July

Publisher: Victor J. Knaus; Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Entered as second class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

No. 181 Mon., Sept. 21, 1959

Angleške parlamentarne volitve

Anglija hodi sicer v svoji zunanji politiki po svojih po-tih, ki se včasih križajo z ameriškimi, je pa pri vsem tem največji in najvažnejši naš zaveznik v boju proti komunistični napadalnosti. V tem je dosti razloga, da posvetimo par misli tudi parlamentarnim volitvam, ki bodo 8. oktobra v Angliji.

Anglija je kot politično dozorela država že davno prešla na dvostrankarski sistem. Do začetka tega stoletja sta si tam stali nasproti konservativna in liberalna stranka, po prvi svetovni vojni je liberalno stranko nasledila socialistična stranka, v Angliji bolj znana pod imenom delavska stranka.

Socialistična stranka se še ni tako udomačila v angleškem javnem življenju kot svoj čas njena predhodnica, liberalna stranka. Zato prihaja na oblast le v kritičnih časih, tako na primer pred vojno za časa velike svetovne gospodarske krize, in takoj po koncu druge svetovne vojne. Vključ temu je nevarna tekmovalka sedaj vladajoče konservativne stranke, kar se dobro vidi po pripravih, ki jih po zadnji vojni delajo konservativci, kadar se bližajo volitve.

Pri zadnjih volitvah so spretno izbrali zveze z ameriškimi republikanci in Eisenhowerjem, dasiravno sta si obe stranki razven v osnovnih stremeljenjih zelo malo podobni; podoben korak so napravili tekom letošnjega leta, ko še ni nihče vedel, kdaj bodo prav za prav razpisane nove volitve.

Macmillan, voditelj angleških konservativcev, se je na sedanje volitve že dolgo pripravljaval. Njegova vlada je napela vse sile, da je zmanjšala brezposelnost, ki je še lansko zimo grozila, da zavre angleško konjunkturo. Utrdila je vrednost angleškega funta, dvignila blagostanje in narodu vrnila skoraj vse tiste udobnosti, ki jih je imel pred vojno.

Angleški narod je danes zadovoljen s svojo usodo in ima samo to željo, da bi se mu ne godilo slabše kot sedaj. Na drugi strani je konservativna vlada iztrgala iz socialističnega programa vse tisto, kar je mislila, da lahko prenese sedanje gospodarsko stanje, in obdržala. Tako so angleškemu ljudstvu ostale skoraj nedotaknjene vse socialne pribitve, ki so jih vpeljale prejšnje delavske vlade.

Kar Angleži danes še najbolj skrbijo, je mir. Bojijo se tudi hladne vojne. Vedo, kako jo je vodil svoje dni tudi Hitler in kaj je iz tega nastalo. Macmillan je zato napravil vse korake, ki o njih mislijo Angleži, da lahko koristijo miru. Šel je v Moskvo, da se dogovori o sestanku na vrhovih. V tak sestanek ima namreč angleška javnost prav posebno vero, češ dokler se bodo voditelji držav med seboj pogovarjali, tako dolgo gotovo ne bo svetovne vojne. Pozna sicer cilje komunistične napadalnosti, toda misli, da je mogoče napadalnost ublažiti z večnimi pogajanjmi, sestanki, konferencami itd. Macmillan ni imel posebne sreče s potjo v Moskvo, pozneje se mu je pa sreča pošteno nasmehnila. S težavo je pripravil Ameriko, da pristane pod gotovimi pogoji na sestanek na vrhovih. Glavni pogoj, to je uspešna konferenca zunanjih ministrov v Ženevi, se je popolnoma ponesrečil, toda ravno v tem trenutku je Eisenhower povabil Hruščeva v Washington in rekel, da bo tudi sam šel v Moskvo. Eisenhowerjeva izjava je prišla Macmillanu tako prav kot nobena druga stvar. Da bo sreče še nekaj več, je šel Eisenhower povrh še v Anglijo in tam imel kratek razgovor z Macmillanom kar na televiziji. Ves svet je takoj razumel, da bo Macmillan ta razgovor porabil za volivno kampanjo. In res: komaj je Eisenhower zapustil Anglijo, že je Macmillan oznanil volitve za 8. oktober.

Svoje politične nasprotnike je s tem zadel v živo. V delavski stranki že dolgo let ni prave edinosti; tepeta se med seboj levi in desnica. Poleg tega so konservativci pobrali iz delavskega političnega programa celo vrsto privlačnih gesel in ciljev in jih uvrstili v svojega.

Glavna točka delavskega programa, nacionalizacija, je izgubila v angleški javnosti vsako privlačnost, na njeno mesto pa nimajo socialisti nič kaj prida postaviti. Lahko obetajo zboljšanje socialne zakonodaje, toda tu v njej ni več lahko dobiti take cilje, ki bi potegnili ves delovni narod za seboj. Sicer pa: kdo ne spada danes v Angliji med delovni narod? Izredno hud davčni vijak je tako zelo izravnal dohodke angleških davkoplačevalcev, da bogatašev v starem smislu besede skoraj ni več. Socialisti ne morejo tudi obetati ničesar posebnega v zunanji politiki. Oba glavna socialistična voditelja sta sicer bila na obisku v Moskvi, toda človek dobi vtis, da sta šla tja zvonit po toči.

Angleška politična javnost je radi tega prepričana, da bodo pri sedanjih volitvah zopet zmagali konservativci. Skušnja pravi namreč, da je okoli 80% volivnih okrajev v "sigurnih rokah." Volijo že desetletja poslance ene in iste stranke, navadno kar iste kandidate. Kakih 120 okrajev niha semtertja, vendar pa vsaj polovica od njih ne menja stranke brez posebnega vzroka, ki ga do danes še ni. Ostane torej nekako 60 volivnih okrajev, ki pomenijo jeziček na

tehnici. To so večinoma okrajji, ki so v njih konservativni kandidati zmagali s pičlimi večninami do 3,000 glasov.

Kdo bo zmagal v teh okrajjih? Nihče ne ve tega. Kdor ho zmagal, bo imel večino v parlamentu. Konservativci so imeli v sedanjem parlamentu večino 50-60 poslancev, upajo, da bodo to večino povečali na 90 poslancev. Socialisti pa upajo, da bodo zmagali v vseh spornih okrajjih, kar bi jim dalo v parlamentu vsaj malo večino, ne pa take, kot jo konservativci prorokujejo samim sebi.

Angleži so ne samo konservativni, ampak tudi politično muhast narod, zato imajo morda konservativci prav, ako trdijo, da je za zmagovalce čas še prezgoden. Lahko se jim pripeti to, kar se je našim republikancem l. 1948.

BESEDA IZ NARODA



Joliet, Ill. — Poletje že jemlje slovo. Noči se daljšajo, dnevi krajšajo. Noč in dan sta že nekako blizu enako dolga. Noč bo zmagovala odslej nad dnevom vse tja do svetih Treh Kraljev, potem se bo zopet obrnilo in bo počasi dan izpodirjal noč vse tja do prihodnjega Kresa. Tako je bilo in tako bo znanprej, dokler se bosta sonce in zemlja "sukala" kakor se po sedanjih tirih vesoljnega reda.

K zaključku gre tudi sezona "piknikov". Nekaj "week-endov" smo imeli zelo lepih kakor nalašč za izlete. Nekaj "week-endov" pa je bilo deževnih, kar je mnogim pokvarilo načrte za izlete in počitnice. Ampak pomoči proti vremenu ni dosti, kakor le, da se dežja braniš, da te ne premoči — z marelo, ali če stopiš pod gosto drevo, ali kako stremo. Toda, kdo naj "piknikuje" zunaj na prostem v dežju pod marelo?

Zdaj se pa že bliža čas, ko bo začelo perje in listje rumeneti na drevu — prihaja čas tako imenovanega indijanskega poletja. Ta doba je sicer kratka, a zelo lepa tu v Ameriki v gotovih delih dežele. Gozdici in logi porumene. Koruza na poljih zori in te je zlasti v Illinoisu in Iowi dosti. Pašniki so polni še goveje živine, ki se pase po njih. Amerikanci so tudi v živinorejstvu mojstri, če tudi jim tega razni Evropejci ne priznajo — a znajo po svoje po ameriškansko — vse na debelo, kakor s proizvodnjami v industriji. Na polji namreč na pašnike po dva do štiri mesece stare junce in ti se razvijajo ob paši na prostem in svežem zraku. Na jesen jih s posebnim krmom, koruzo in žitom na hitro izpitajo, da postanejo tja do Zahvalnega dne enoletni izpitani junci debeli in te "lifrja" potem v klavnice, kjer jih dobro vnočijo. Od takih enoletnih izpitanih juncev se potem najokusnejši "steaki", ki so res tako dobri, da bi se dalo z njimi prav zadovoljivo postreči se nebeščanom. To seveda, kdor jih zna pravilno pripraviti, opraziti in spej.

Ej, mojstri so Amerikanci tudi v živinorejstvu. Ko sem se mudil na obisku s svojim prijateljem Juretom pri nekem Notranjcu v Waukeganu, je ta nam pripovedoval o svojem obisku v stari domovini. Zanimal se je za živinorejstvo doma, namreč kako ga vodijo. Razlagal je nam nekaj o zadrugah, za katere se pa menda še zdaj tamkajšnji "tovariši" preveč ne zanimajo. So pač še vedno tistega tipa "tovariši", da vsak le zase gleda in vsak le rad sedi na tisti strani skleda, kjer je bolj zabeljeno in kjer je več "ocvirkov". V pravem zadrugarstvu je pa treba pravično nositi tudi skupaj in prispevati za skupnost. Ako se tako ne dela, gre kmalu "tovarištvu in zadrugarstvu" rakom žvižgat. Pravično "tovarištvu" torej le malo koga zanima v se-

danji Titovi Jugoslaviji. Zato njihovo gospodarstvo ne more priti do kakega "jetskega zaleta" — ampak še vedno glasno cvili in škriplje po njihovih grapih potih in cestah.

In, ko sem Notranjca vprašal, kako zdaj doma uspeva živinorejstvo, je ta dejal:

"Ne tako kakor v Ameriki! Tu v Ameriki imajo farmerji posebne pasme za mlekarstvo, posebno za meso, itd. Pogledj tu v Ameriki na pašnike, videl boš večinoma same čokaste junce, ki se debele kakor polhi, kadar jim hrane ne manjka. Tudi kравe mlekarice so tu čisto druge vrste. In še to, tu vidim junce in kравe večinoma brez rogov. Tam v starem kraju se mi je pa zdelo, da kravo bi še za "kravo" ne imeli, če bi ne imela velikih rogov. Amerikanec pa da več na "vime", kakor pa na robove. Pač ve, da krave se molze pri "vime" ne pa pri rogovi. Amerikanske krave imajo "vime", kakor velike "škaf", da jih komaj nosijo in dajejo mleka, da je čudo. Tam nisem videl krav s takimi "vimeni", vsaj ne pri privatnikih. Morda je bolje po večjih zadrugah, če je? A v te pa vsi nimajo zaupanja."

Tako je zanimivo pripovedoval Notranjec.

Moj prijatelj Jure, ki je Notranjcu s posebnim zanimanjem sledil, je pripomnil:

"Well, potem takem morda tam še dobro ne vedo, kje se krava molze?"

Notranjec mu hitro odvrne:

"Kje se molze dobro vedo. Da pa krava brez dobre primerne krme mleka ne da, to morda ne vedo, ali pa pričakujejo, da drugi naj v jasli krmo polagajo — oni pa bodo le molzi in uživali sadove od dela drugih. Komunisti dosledno in zvesto ravna po geslu: Kar je mojega, je moje — in kar je tvojeja je moje!"

Jure in drugi smo se zasmejali. Jure je pa pristavil:

"Prav to sem mislil tudi jaz povedati. Nekako tako bo."

Potem smo krenili s pogovori na druga pota, h drugim predmetom.

Notranjec je nam še marsikaj drugega zanimivega povedal. Potom svojega sorodnika je prišel v stik z nekaterimi osebam, ki so precej na vrhu v komunistični partiji v Jugoslaviji. In eden teh mu je zaupal, da je Tito baje nemalo razočaran nad tem, da on doslej še ni bil uradno povabljen v Združene države — a Hruščeva so zdaj povabili. Ko je bila novica o tem objavljena, je bilo dosti sušljanja po Beogradu in Notranjec se je baš tiste dni nahajal še v Ljubljani. Zapušano mu je bilo, da je jugoslovanski "komunistični patrijarh" vedno sam pri sebi upal, da bo v Ameriko povabljen in da bo s tem postal važen činitelj — nekak nesporni posredovalec med Moskvo in Washingtonom ter vsem zunanjim nekomunističnim svetom. Zdaj je seveda to upanje izginilo in tla pod Titovimi nogami postajajo vroča. V Moskvi ga kot neposlušnega Hrvata nimajo radi in če ga nekega dneva prime roka iz Moskve za neposlušna ušesa, kdo ga bo branil? Podoba je, da če pride le vsaj do delnega začasnega sporazuma med Vzhodom in Zápdom, ne bo potrebe po nikakem posredovanju. Ne ena ne druga stran ga ne bo potrebovala in zato tudi podpirala ne.

Miklova Zala



Rojstna hiša Miklove Zale v Rožni dolini na Koroškem.

Cleveland, O. — Kdo še ni slišal o Miklovi Zali? Saj je menda le redek Slovenec, ki bi ne bil čital lepe povesti "Miklova Zala", ki jo je pred tri četrt stoletja spisal pisatelj Jakob Sket ter je bila potem tudi dramatisirana in igrana na številnih odrih širom Slovenije kakor tudi v Ameriki. Vselej, kadar je bilo naznanjeno, da bodo igrali Miklovo Zalo, so ljudje napolnili dvorano kot je niso še pri marsikateri drugi igri. Slovenski narod jo je poznal po lepi povesti J. Sketa ter je bila ponatisnjena večkrat kot katerakoli druga povestna knjiga.

Miklova Zala ni samo lepa povest, ki se je porodila le v bujni domišljiji pisatelja, kot se porodi največ povesti. Miklovo Zalo je pisalo življenje, le okvir ji je dala pisateljeva roka.

Ko sem hodil v ljudsko šolo, sem prva leta še šole slišal o Miklovi Zali. Rahtelj J. Sket, naš sosed, ki je prehodil dosti sveta, je neki večer pri ličkanju koruze pravil o svojih doživljajih na Koroškem. Ko je pravil o Rožni dolini, ga oče prekinje: "Kaj tam ste bili, kjer so Turki vzeli z očetmi Miklovo Zalo?" J. Sket pritrdi pa pripoveduje. Potem pa nisem miroval prej, da sem dobil knjigo Miklova Zala, in ko sem jo dobil, nisem prej nehal, da sem jo prebral. In potem kadarkoli so jo igrali, sem jo šel gledat.

Ko me je maja 1. 1919 domovina poklicala pod orožje, da grem z drugimi vred osvoboditi Koroško, sem se odzval. V boj za Koroško, za rojstno domovino Miklove Zale pa grem. Z geslom: Koroška mora v Jugoslavijo, dom Miklove Zale mora biti osvobojen! Z dobro namerjenimi topovi smo pognali Avstrijce iz slovenskega dela Koroške; Tudi Rožna dolina, dom Miklove Zale, je bil v naših, jugoslovanskih rokah. Tedaj sem imel namen stopiti tja v Svatno, kjer je tekla zibelka Miklove Zale, pa se ni dalo: predalec je bilo, da bi kot vojak šel tja, zlasti ker sem imel odgovorno službo, katere se ni dalo kar tako prekiniti. Toda že tedaj sem dejal: Prvo priliko, ki se mi ponudi, bom porabil in šel v Rož-

Zgleda, je dostavil Notranjec, da v komunističnih domenah se pripravljajo novi dogodki, ki znajo mnogim sedanjim višjim "tovarišem" na vrhovih spodnesti noge. Na odrih komunizma se bodo pojavile nove moči, ki bodo izpodirale stare moči, ki bi dozorevale. Svet bo priča novim prizorom in v teh bo srečeval nove obraze — a igra komunizma bo ostala ista; kakor doslej, namreč zavladata svetu s komunizmom."

Ko sva se z Juretom vračala domov, mi je med potjo omenil: "Danes je bil zame zanimiv dan. Mnogo sem zvedel o razmevah doma. In naši zaključki o vsem se mi zdijo, da so boljši, kakor pa zaključki nekaterih naših glav v Washingtonu."

Kar rad pritrdim, da Jure ima prav.

To za danes, drugič pa o čem drugem. Vse lepo pozdravlja, Tone s hriba.

no dolino. Ta prilika se mi je ponudila šele junija 1953.

Ko sem obiskal Sveto deželo, Egipt, Grčijo in Turčijo ter še druge kraje, krenem še na Koroško. V sredo 10. junija sem stopal od Sv. Jakoba v Rožu proti Svatnam. Deloma po kolovozni poti, deloma po stezah, in kmalu sem bil pred belo zidano kmetjsko hišo "Pri Miklovih", rojstnim domom Miklove Zale. Gospodar hiše Mikl me je prijazno sprejel ter povabil v hišo, v katero sem stopil ne le z zanimanjem, ampak tudi s spoštovanjem. Pred menoj se je porajalo vse kar sem kdaj slišal in čital o Miklovi Zali.

Ko sem ogledoval hišo, pil sadjevec in jedel kruh, s katerim so mi Miklovi postregli, mi stara mati pripoveduje o Miklovi Zali ter z vso vero zatrjuje, da je to rojstna hiša Miklove Zale. Pripovedovala je tako lepo in zanimivo, da sem uvidel: Miklova Zala ni le lepa povest, ampak resnično doživljaj lepe in zgledne koroške Slovenke Miklove Zale. Ne le Miklova hiša, ne le Svatne, ampak vsa Rožna dolina še danes ve in gorovi o Miklovi Zali. Torej Miklova Zala ni le povest, temveč to so resnični doživljaji, odisejada Slovenke, ki je napravila dolgo in težko pot vse iz Svatne pa tja do Carigrada v Turčijo.

Bilo je l. 1478, petindvajset let po padcu Carigrada, katerega je zavzel turški sultan Mohamed II. Vsa Evropa se je tedaj tresla pred Turki, ki so si podjarmili državo za državo, uničevali in pustošili narode vzhodne Evrope ter grozili tudi zapadni Evropi. Tedaj so za časa sultana Mohameda II. pridrveli tudi v Rožno dolino. Na poročni dan, ko se je Zala poročila s svojim Mirkom, pretrese Rožno dolino strašna vest: Turki gredo! Vesela svatba se spremeni v jok in žalovanje. Zenin Mirko mora kot poveljnik na gradišče, da brani domovino, Zala gre z drugimi ženami in starčki v naravno trdnjavo pod Roščico. Sledi tragedija: Gradišče je po izdajstvu žida Tresoglava padlo Turkom v roke. Zala je bila ujeta.

Z zanimanjem sem gledal Miklovo hišo, kjer se je vršila svatba Miklove Zale in Serajnikovega Mirka, kjer je bil pričetek tragedije. Potem sem šel še k Serajnikovim, kjer je nekaj gospodaril Mirko, ki se je po dolgih sedmih letih, odkar so mu Turki odpeljali nevesto Miklovo Zalo, ravno odpravljal k poroki z Almiro, ki je bila povzročiteljica vsega gorja, da so prišli Turki v Rožno dolino. Tisti trenutek pa se nenadoma pojavi Miklova Zala. To je bilo za Almiro kakor strela z jasnega. Tik predno je imela biti poročna, je bila njena hudobija razgaljena.

Od tam grem še na gradišče, kjer so junaški Rožanje bojevali boj s Turki, ki ogledam veter, da se temeljito spoznam s krajem, kjer se je pričela odisejada Miklove Zale. Ne le v Rožni dolini in posebej v Svatnah, tudi v Carigradu sem se pozanimal, da sem si ogledal nekdanjo sultanovo palačo Top Kapou saraj, ki je danes velik

muzej. Sem so pripeljali Miklovo Zalo, katero so predstavili oz. poklonili zavojevalcu Carigrada sultanu Mohamedu II.

Ko sem si več ko teden dni ogledoval Carigrad, sem šel razumel težko, trnjevo pot, ki jo je morala napraviti Miklova Zala, da je s pomočjo svojega strica Marka, s katerim se je srečala, ko je bil stražnik v sultanovi palači, zbežala iz dobro utrjene palače preko celega mesta Carigrada, kjer je bilo potem treba preplezati mogočni obrambni zid cesarja Teodozija in je končno po tej križevi poti srečno dospela v Svatne.

Od ust do ust je šla novica po Rožni dolini: Miklova Zala se je vrnila. Njena odisejada je živela na Koroškem iz roda v rod in končno izšla v obliki povesti izpod peresa J. Sketa. Ko smo spremenili datum odkritja spomenika Ivanu Zormanu s 16. avgusta na 27. septembra, smo imeli pred očmi kako boljšo prireditev za to slavnost. Predlagal sem, da igramo ali Celjske grofe ali pa Miklovo Zalo. Večina pri dboru je bila za Miklovo Zalo. Miklova Zala je vedno lepa, zato naj pride tudi to pot na slovenski oder.

Miklovo Zalo so v njenem rojstnem kraju igrali že dvajsetkrat, pa vedno z velikim uspehom. Dve leti predno sem bil jaz v Svatnah, so jo igrali zunaj na prostem, kjer je bilo navzočih pet tisoč gledalcev. Tedaj so napravili obljubo, da jo bodo igrali vsako leto. Radi lepote te igre smo se odločili, da bo zopet podana na odru Slovenskega narodnega doma.

Igralci se resno zavedajo težavnega dela, prirediti Miklovo Zalo v teh časih; večer za večerom se trudijo, da uprizorijo Miklovo Zalo lepše kot je bila uprizorjena kdaj prej. Po vajah in pripravah sodeč ne bo Miklova Zala v Clevelandu prav nič zaostajala za ono, ki je bila igrana v njenem rojstnem kraju, kjer je gledalo igro pet tisoč gledalcev. Zato odbor Jugoslovanskega kulturnega vrta vabi rojake in rojakinje iz Clevelanda in okolice ter bližnjih mest, da pridejo v soboto večer 26. septembra ob 7:30 v Slovenski narodni dom na St. Clair Ave., kjer bodo najboljši igralci in igralke Slovenskega odra podali igro Miklova Zala.

Jože Grdina, tajnik jugoslovanskega kultur. vrta.

Nadaljnje študije

Cleveland, O. — Frank L. Grdina, sin Mr. in Mrs. Frank L. Grdina in vnuk pok. Antona Grdina, ki je stopil po končani St. Ignatius High School v jezuitski noviciat v Milfordu, Ohio, in do bil l. 1954 na Loyola University v Chicagu bakalaureat iz znanosti in umetnosti, pa nato zadržal tri leta učil zgodovino na Xavier High School v Cincinnati, je odšel letos v West Baden College v West Baden Springs, Ind., študirat bogoslovje.

Imenovani kolegij je glavna hiša za študij jezuitov iz provinc Chicago in Detroitu, kamor spada tudi Ohio. Tam študirajo jezuiti sedem od svojih 15 za študij določenih let.

Mlademu rojaku želimo obilo uspeha!

Zahvala darovalcem za Gasilski dom v Ambrusu

Cleveland, O. — Vsem onim, ki so darovali za Gasilski dom v Ambrusu, sporočam da sem poslal tajniku doma Janezu Sinkovcu \$115 za nakup avtomobila. Imen posameznih darovalcev ne bom našteval, ker bi vzelo preveč prostora, poslal pa sem jih tajniku doma v Ambrusu.

Vse poslano je bilo nabrano v Newburgu. Hvala Viktorju Blatniku, ki mi je pomagal in šel med Newburžane. Kaj ko bi se kdor našel in šel še okoli ambruskih rojakov v Senklerski in Kalinivski naselbini?

Vsem darovalcem prav lepa hvala!

Joseph Mismas.

IVAN LAH:

MOJSTER ROBA

Drugi dan zjutraj se je Roba odpeljal iz mesta. Ko je bil prišel domov, je delal vso noč do jutra. V velikih obrisih je ležala zjutraj slika pred njim, na platnu: "Radost bogov." — Toda česa ni bilo na njej? Roba sam ni vedel. Zato je storil, kakor se je bil odločil. Zaprl je svojo delavnico in se je odpeljal.

Jutro je bilo jasno, zgodnje-pomladansko. Cesta je bila globoko razvožena, zemlja se je tala na obeh straneh v mladem solncu. Nebo je bilo modro, lahni oblaki so plaval v daljavah in izginjali v nebeški sinjini. Pomladanski vetrovi so veli čez plan. Nad njimi se je dvigal škrlanec in je drobil svojo pesem v jasno jutro.

"Cvetja še ni," je pomislil Roba, "niti trava še ni pozelenela, niti drevesa se še ne mlade! A škrlanec poje v zraku in označja pomlad, sonce sveti jasno, topli vetri vejejo. Ni še pomladi, a prihaja. Lahko je človek sluti, kakor sluti pozdrav iz daljav. Polje še spi in travniki in livade. Toda pesem se že oglašja nad njimi sonce jih budi, vetrovi jih dramijo. Kaj je to bilo v pretekli noči! Ali nismo zopet ubijali svojih sil, kakor da ne vemo kam z njimi? In kaj je bilo potem v delavnici? Kakšna je "Radost bogov"? Ali je bil to konec mojega hrepenenja? Povedal sem, kar sem hotel, toda kako?"

Zdelo se mu je, da ni slikal, le sanjalo se mu je, da stoji v delavnici nedovršena slika na platnu. Sedaj je bilo, kakor da je ni slikal nikdar, kakor da zarači nje ni prebil težkih dni. Lahko mu je bilo pri srcu, kakor da je odpadlo z njega težko, moreče breme, kakor da je izpovedal svetu velik greh, kakor da je razkril skrivnost. Našel je izraz svoj misli, toda sedaj mu je bilo vse, kakor tuje.

"Ali je bilo vredno boja? Kaj je svet bogatejši sedaj? In jaz, kakor da sem zagrešil greh..." Hotel je že z roko poseči po vozniku. Voznik je sedel mirno, švrljal je z bičem po zraku in se je oziral po jasnem jutru. Roba je posegel po njem. Hotel je, da bi obrnil konja in vozil urno nazaj v mesto, da bi uničil sliko na platnu. Voznik se je ozrl in je vprašal:

"Kaj želite, gospod."

"Vozi," je odgovoril Roba in se je oziral po jasni ravnini.

"Zdi se mi, da sem vse to videl samo v mislih, a sedaj vidim, da je resnično na svetu. Po mestu sem posedal, po beznicah, po delavnici in po zakurjenih sobah. Zunaj pa je sijalo sonce, plajava je ležala, cesta je držala preko nje. Neresničnost sem hotel ustvarjati, v mislih izmisljeno, v vinskih duhovih porojeno, ob nemogočnosti sem razbil svoje moči. Zunaj pa je bila resničnost, lepa in priprosta, lahna in razumljiva, popolna sama v sebi. Ali nisem hodil čudnih potov?"

Pomislil je na gospo Sabino in srce se mu je razveselilo.

"Prišla je pravi čas, kakor je prišlo vse ob svojem času; ko bi bila prišla s povabilom prej, bi bilo prezgodaj. Čakal bi bil konca in bi ne bil odšel nikamor. Tako pa je prišlo veliko odrešenje. Na pol pota bi se bil vrnil k svojim bogovom, ako bi bil prej zapustil mesto. Sedaj je delo gotovo, kolikor je gotovo; nikoli ne bo bolj. Lahko drugi izpopolnijo z barvami in kaze po svoji volji: povedal sem, kar sem hotel, drugi naj razumejo. Zato je prav, da je ostalo, kakor je."

Po ravnini je šla cesta, preko polj, čez griče, navzdol proti vzhodni strani. Bolj in bolj se je odpirala zelena stran; svetel, zmagovit dan se je razlival nad zemljo.

"Ni še pomladi, a prihaja: oživlja se vse v novem solncu. Ovi, ki sedaj spite po mestih med zidovi in polegatega po zakajenih sobah ter iščete v vinu radosti in zabave! Vi ne čutite tega življenja niti ne veste, da prihaja pomlad, kakor da se seli v srce nova ljubezen, kakor neumne igrice so zdaj vse one velike misli. Prej ponosno srce se je ponižalo, in hoče moliti tiho molitev. Kaj se je zgodilo z menoj? Kje ste, bogovi, velike sanje, visoke misli?"

Voznik se je zibal enakomerno in se je igral z mušicami, ki so letale nad cesto: vrtli je bič nad njimi in jim je govoril: "Ej, sitnice drobne."

Roba je sedel mirno in se je zamislil sam vase. Čudne misli so vstajale v srcu, mile, lahne, kakor meglice, ki so se dvigale iz temnih lesov in so se izgubljale v obzorju.

"Ali ni bila morda ljubezen, ki je ni bilo niti v srcu, niti na sliki? Ali je bila zato temna moja pot in so se na njej izgubljale moje sile brez ciljev in cest?..."

"Tam je grad gospe Sabine," je rekel voznik in je kazal na grič, ki se je prikazal na levi. "V podnožju je grad, na vrhu je razvalina iz starih časov. Tam so živeli v starih časih vitezi. Sedaj nihče ne gre rad tja, samo pripovedujejo. A novi grad je lep; mnogo denarja je stal. Komaj so vas čakali, dobro se bode počutili pri nas. Ii!..."

In voz je zavil na levo roko čez prijazno, zeleno livado; ob cesti so rastle jagnedi, potoček je šumel po dolini. Na drugi strani se je pokazal gradič med vrtovi.

* * *

Ko je voz zavil po beli pešeni poti med drevesi, je zagledal Roba gospo Sabino, ki je hitela preko vrta...

Pozdravil jo je od daleč. Bila je še vedno kakor nekdanj, visoke postave, jasnih lic, živahne hoje. Od daleč je mahala z roko in klicala:

"Bog vas sprimi, gospod Roba!"

Roba je stopil z voza in ji je hitel nasproti. Razveselil ga je ta sprejem; ko je držal njeno polno roko pred seboj, je čudež se gledal njen življenja polni obraz in skoraj ni mogel govoriti:

"Za boginjo bi bila," je pomislil, "ne pa, da bi delal iz nje portret!"

"No, kaj pa tako gledate?" ga je vprašala gospa Sabina in se je veselo zasmejala.

"Čudim se vaši mladosti!" je odgovoril Roba v zadregi, "čudim se in iz začudenja izvira vse drugo."

"Vi ste še vedno filozof," je rekla gospa Sabina, "no, pri nas bode imeli mnogo prilike, filozofirati — a ne pozabite na življenje!"

Pri tem je gospa Sabina s prijaznim nasmehom pogledala Roba v oči. Stal je pred njo nem in roka se mu je tresla.

"Seznaniti vas moram najprej z vašo bodočo družbo," je rekla gospa Sabina.

"Toda, glejte, da se takoj ne zaljubite," je pridejala čez trenutek.

"Čemu to govori," je pomislil Roba in se je zagledal v zanimivo pročelje malega gradiča, tako da je skoraj obstal.

"Ne glejte zidov," je rekla gospa Sabina, "stari so in pustim jih tako samo zaradi čistilnosti in iz spoštovanja. Ob priliki vse prenovimo."

Roba jo je resno pogledal.

"Ne, nikar ne prenavljajte! Pustite, kakor so sezidali. To je spomin časa, ki je imel svojo umetnost."

(Dalje prihodnjic)

KOLEDAR
društvenih
prireditvev

SEPTEMBER

26. — Odbor za postavitev spomenika pok. Ivanu Zormanu priredi zvečer v SND na St. Clair Ave. igrto "Miklova Zala". — Igra Slovenski oder.

27. — Popoldne odkritje spomenika pok. Ivanu Zormanu, zvečer akademija v dvorani pri Sv. Vidu.

OKTOBER

4. — Slovenski dom na Holmes Ave. slavi z banketom 40-letnice obstoja.

11. — Pevski zbor TRIGLAV priredi v Slov. nar. domu na 6818 Denison Ave. "vinsko trgatvev" s plesom.

11. — Baragov dom - Prosvetni odsek priredi ob 3:30 popoldne v farni dvorani sv. Vida Slomškovo proslavo.

17. — Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete priredi "Card party."

18. — Dramasko društvo LILJA priredi okusno večerjo in domačo zabavo za proslavo 40-letnice Slov. doma na Holmes Ave.

24. — Marijina legija fare sv. Vida priredi Paul Claudelovo: Marijino oznanjenje, ob pol osmih zvečer v šolski dvorani sv. Vida. Igrajo igralci iz Toronto, režira g. V. Čekuta.

25. — Pevski zbor PLANINA priredi v S. D. na Stanley Ave. svoj jesenski koncert. Začetek ob 6:30 zvečer.

25. — Pevski zbor ILIRIJA ima v šolski dvorani pri Mariji Vnebovzeti običajno jesensko prireditev.

31. — Zveza slovenskih protikomunističnih borcev priredi "vinsko trgatvev" v Slov. domu na Holmes Ave.

NOVEMBER

1. — Glasbena Matica poda Verdijevo opero Il Trovatore v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju ob 3:30 pop.

8. — Slovenska šola v Collinwoodu priredi Slomškovo proslavo v šolski dvorani.

14. — Združeni igralci bodo ponovili opereto "Mežnarjeva Lizka" v novi dvorani pri Sv. Vidu. Začetek ob osmih zvečer.

21. — Korotan priredi ples v Slovenskem domu na Holmes Ave. ob osmih zvečer.

22. — AJC na Recher Ave. proslavi svojo 40-letnico z banketom. Začetek ob petih popoldne.

DECEMBER

6. — Pevski zbor Slovan priredi v AJC na Recher Ave. ob štirih popoldne koncert.

6. — Dramatsko društvo LILJA priredi Miklavževno opereto v Slov. domu na Holmes Ave.

JANUAR

10. — Dramatsko društvo LILJA poda igro (dramo) v Slov. domu na Holmes Ave.

30. — Dramatsko društvo LILJA priredi veselo pustovanje v Slov. domu na Holmes Ave.

FEBRUAR 1960

20. — Korotan priredi predpustni ples v Slovenskem domu v Collinwoodu.

27. — Pevski zbor Triglav ima v Slov. domu na Denison Ave. veselico z maškeračo.

APRIL 1960

10. — Glasbena Matica priredi Spomladanski koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju.

24. — Korotan priredi svoj vsakoletni koncert v novi šolski dvorani pri sv. Vidu.

Erik Kovačič:

Kulturno poslanstvo slovenskih Amerikancev

Na letošnjem občnem zboru Slovenskih akademikov v Ameriki (SAVA) je imel g. Erik Kovačič, ki je zaposlen v Kongresni knjižnici v Washingtonu, D. C., tole splošno zanimivo predavanje.

Bivanje v Ameriki nedvomno nalaga nam vsem posebne dolžnosti. Smo ameriški državljani slovenskega pokolenja in to naše bivanje v deželi, ki je narod narodov, nam samo po sebi nalaga posebne dolžnosti in naloge. Nisem prijatelj teorije slučaja in tudi naše bivanje v tej veliki demokraciji po mojem mnenju ni slučajno, ampak je v sklopu nekega poslanstva, ki nam je od Boga določeno.

Čemu smo v Ameriki?

Ali smo se že kdaj vprašali, v čem je to naše poslanstvo? Življenjski materialist bo na to vprašanje cinično odgovoril, da je njegovo poslanstvo v tem, da si čimprej kupi avto in hišo in ob večerih gleda televizijo, ali ima kako drugače "good time" na boljši način, kot je to mogel v starem kraju. Njegova duševnost bo kvečjemu priznala, da so kranjske klobase in domača vina edine dobrine, ki ga vežejo s Slovenci onkraj oceana. V svojem premišljevanju ne bomo razglabljali o teh pojavih, ampak se mislimo omejevati na poslanstvo onih, ki hočejo zavestno živeti kot Amerikanci slovenskega pokolenja.

Ni slučaj, da imamo na razpolago največje in najboljše knjižnice sveta, za katere nas lahko mnogi zavajajo. Vsi ti zakladi so nam vsak dan odprti, ako jih hočemo izkoriščati za svoj lastni kulturni napredek in v dobro slovenskega naroda. Ni slučaj, da se slovenski dijak znajde tudi v najtežjem položaju in študira sam iz lastnih sredstev tu-

di brez moralne opore, saj sami vemo, da slovensko okolje v Ameriki ne ceni študija prav posebnost. Zato mislim, da moramo poudarjati potrebo po študiju v tej deželi, pozivati starše, naj vendar, ako je le mogoče, pošiljajo otroke na kolegije in univerze in pozivati mlade ljudi same, naj vse moči posvečajo študiju, ker bodo na ta način najboljše koristili Ameriki in slovenskemu narodu.

Kulturno udejstvovanje slovenskih Amerikancev

Slovenski Amerikanci so v svojem bivanju v novi domovini predvsem nekako od leta 1890 dalje razvili veliko kulturno delo: organizirale so se narodne župnije, gradile so se cerkve, gradili narodni domovi, skrbelo se je za slovenski tisk od dnevnikov, tednikov, mesečnikov do vsakoletnih koledarjev, izdajale so se knjige, čeprav v manjšem številu, prirejale so se pevske prireditve, koncerti, celo opere v slovenskem jeziku, in brez števila ljudskih iger.

Za gospodarsko pomoč smo ustanovili bratske zavarovalnice ali kakor jih nepravilno slovensko tu imenujemo, jednote. Res pa je, da z drugimi narodi delimo usodo amerikaniziranja v tem smislu, da navadno tretji rok, ako ne že drugi v nekatere slučajih, izgublja smisel za slovenska društva in prireditve. Mnoge slovenske ustanove so se tako znašle v položaju prehodnega štadija na način, da se veliko in nesebično koristile nase, ljenem, da pa izumirajo, čim se

ustavi tok naseljevanja. Vse to delo se mora seveda nadaljevati, kjer in kolikor je to le mogoče.

Kaj bo ostalo od slovenskih ustanov?

Pri vseh narodnih skupinah ostajajo trdne nekatere ustanove: to so cerkve in župnije in bratske zavarovalnice, toda tudi te pogosto izgube jezikovni značaj, skušajo pa na daljšo dobo gojiti še zavest porekla. Pri Slovincih ti dve ustanovi, župnije in bratske zavarovalnice, hvala Bogu, držita trdno, čeprav se tudi tu pojavljajo pojavi, da izgublja slovenski jezik v teh ustanovah prejšnje mesto. Ti dve ustanovi imata zato v sedanjem času in bosta še bolj imeli v prihodnosti prvenstveno nalogo pri kuturnem poslanstvu slovenskih Amerikancev tudi še tedaj, ko bo slovenski jezik nadomestila angleščina.

Narodne župnije imajo možnost, da ustanove vsaj privatne tečaje za slovenski jezik in slovensko kulturo v zavesti, da znanje slovenščine koristi katoliškemu svetu. Slovenski svet postaja namreč za Cerkev vse bolj zanimiv in tudi Slovenija bo v bodočnosti, ako se bo nadaljevala sedanja smer v vzgoji v tako imenovani ljudski republiki Sloveniji, postala bolj in bolj misijonska dežela. Slovenščina odpira pogled slovenskim Amerikancem v slovenski svet.

Katoličani v Ameriki so že dostikrat ugotovili, da se ne zanimajo dovolj za slovenski svet. In moderna misijonska akcija obstoji pač vedno manj v pošiljanju ljudskih navdušujočih govornikov, pač pa vedno bolj v resnem študiju kultur posameznih narodov.

Katoliška cerkev v Ameriki bi s svojimi tako imenovanimi nacionalnimi župnijami napravila lahko Cerkev največjo uslugo, ker bi z malenkostnimi sredstvi in z majhnimi napori lahko vzgojila mlade rodove, ki bodo kot duhovniki ali katoliški laiki sodelovali pri spoznavanju slovenskega sveta v Ameriki kot profesorji, znanstveniki in po možnosti kot kulturni zvezni oficirji. Zbližanje slovenskega sveta s katoliško cerkvijo se bo pospešilo z resnim študijem slovenskih jezikov in slovenske kulture in prav tako bo zbližanje Slovencev, tudi tistih, ki danes preganjajo Cerkev v starem kraju, pospešilo poznanje slovenskega jezika in slovenske kulture vsaj pri eliti mladih slovenskih Amerikancev.

Cerkev ima pri takem delu veliko in slavno tradicijo v jezuitskih misijonarjih 16. stoletja v Indiji in na Kitajskem, ki so v prvi vrsti študirali tamkajšnje jezike in kulturo, da bi tako pripravili pot sprejemu svoji veri.

Zato prosim vse slovenske Amerikance, da pomnožijo svoje molitve za dušne pastirje slovenskih župnij v Ameriki, da se bodo slednji zavedli velikega pomena učenja slovenščine pri mladih Amerikancih slovenskega pokolenja. Mislim, da je imel naš častitljivi vladika prevzvišeni škof dr. Rožman tudi to veliko idejo pred očmi, ko je na zadnjem zborovanju "Lilije" tako lepo pozival: "Učite se slovenščine, pa prav zares!"

Ako bodo duhovniki to svojo nalogo zanemarili, ali jo ne bodo uvideli, bodo s tem napravili Cerkev kaj slabo uslugo. Pritrdil bi sicer, da jaz nikakor nočem biti sodnik, a prosil bi jih, da to idejo premislijo in organizirajo, kjer koli je to le tehnično mogoče, tečaje za slovenski jezik in študij slovenske kulture med mladimi Amerikanci slovenskega pokolenja.

Morda mi bo kdo oporekal, da je to naloga katoliških univerz in da ne kaže študirati slovenščino na tej osnovi. Vse te bi rad opozoril na dejstvo, da imata doslej v Združenih državah

samo dve katoliški univerzi — in ena v Kanadi — skromne institute za slovanske študije in, da med njimi nobena ne posveča slovenščini nobene pozornosti. Na drugi strani je tudi res, da moram mladino že od mladih nog vzgajati v tem smislu, ako tega ne delamo, zelo verjetno ne bomo nikdar dobili sposobnih delavcev za to nalogo.

(Dalje prihodnjic)

HELP WANTED MALE

Young Men

(WEST SIDE RESIDENTS) to train for Kitchen Positions of all types (Cooks Excluded) definite opportunities for advancement full and part time position Apply

STOUFFER'S

Employment Office

1375 Euclid 5th Floor (184)

HELP WANTED — FEMALE

Young Mothers And Housewives

Be More Be a Stouffer Girl

Train Now

for Full or Part Time Waitress Positions in our

New Public Square Restaurant

or our other

Cleveland Locations

STOUFFER'S

Employment Office

1375 Euclid 5th Floor (184)

Sewing Machine Training

We have several openings to train power sewing machine operators. Apply in person from 8:30 to 3:00 p.m.

JOSEPH & FEISS CO.

2149 W. 53 St.

(15,17,21,23 sept)

WAITRESSES

young mothers and housewives be more be a Stouffer girl Train now for full or part time waitress and hostess position in our new Public Square Restaurant or our other Cleveland location

STOUFFER'S EMPLOYMENT OFFICE

1375 Euclid Ave. 5th floor (182)

MALI OGLASI

Farma naprodaj

10 let stara, 7-sobna hiša z vso opremo, 2 garaži, 25% akrov zemlje. 3 traktorji, furneze na olje, vroča voda. Za pojasnila pišite na: Ivan Barto, River Rd., Madison, Ohio, ali kličite: ALpine 9-3342, Perry, Ohio.

—(183)

Sobe se odda

4 sobe in kopalnica se oddajo. Vprašajte spodaj na 1522 E. 32 St., ali kličite GL 1-4557. —(185)

Priatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA Prescriptions — Vitamins First Aid Supplies Vagal St. Clair Ave in E. 68 St

CE HOČETE . . . prodati ali kupiti posestvo ali trgovino, obrnite se do nas

JOS. GLOBOKAR

986 E. 74th St.

ME 1-6607

MALI OGLASI

Delikatessen naprodaj Naprodaj je delikatessen z licenco za pivo in vino, dolgo obstoječa v okolici E. 53 in St. Clair Ave. Kličite EX 1-5600 pred 8. uro zvečer.

(184)

SINGER in NECCHI Zig-Zag ŠIVALNI STROJI zapadli zaradi nemogočega odplačevanja PREVZEMITE PLAČILO! Pokličite UT 1-0088 ali UL 1-0237

Soba se odda Na E. 69 St., lepa opremljena soba spredaj, vse udobnosti, prost vhod. Kličite EN 1-1215. (182)

Naprodaj Zelo malo rabljen kuhinjski štedilnik, velik in modern, je poceni naprodaj. Kličite UT 1-0088 ali UL 1-0237. (182)

Hiša v najem Odda se 6-sobna hiša za eno družino na 1327 E. 65 St. Kličite HE 1-5497. —(181)

Peč naprodaj Za gretje pet sob "Duo-Therm" izdelka, samo tri leta stara. Kličite EN 1-4769. (181)

Odprto od 1 - 6 609 E. 117 St. ZAZNAMUJE SI TO! Brezhibna 2-družinska hiša, plinska furneza, garaža, lep lot. Južno od St. Clairja blizu transportacij. Samo \$15,000. V HOLY REDEEMER FARI Lepa 6½-sobna kolonialna hiša, moderna, nov vodni tank in furneze, dvojna garaža, nadglavna vrata, na razpolago dodatni lot. Samo \$13,000.

BLIZU HAZELDELL SOLE Na novo pleskana 6-sobna hiša, nov furnez, garaža iz rumene opeke, samo \$11,000. Lastnik zaskrbljen.

V OKOLICI SHAW-ST. CLAIR-125 ST.

6 dobro zasnovanih 4-sobnih stanovanj, 6 novih furnezov, bakrene cevi, spodaj kurjeni vodni tanki, nobenih popravil.

6 zidanih stanovanj, 4 garaže, stavba v odličnem stanju. Kličite za nadaljnja pojasnila.

D-5 CAFE Vsa notranjost dekorirana, vse pritlikline, oprema in kuhinja nova. Idealen kraj na vzhodni strani mesta. Zahtevajo \$30,000.

JANSA REALTY CO.

13007 St. Clair Ave. GL 1-4550 (16,18,21,sept)

NA PRODAJ

Na East 73. cesti, 7-sobna hiša v dobrem stanju, nov furnez, bakrene cevi, klet, 4 spalnice. Hiša je vredna cene od \$11,500. V fari St. Jerome, dvodružinska hiša, 5 in 5 sob ter 3 sobe na 3. nadstropju, polne kopalnice, zidana garaža za 2 kare, lep prostori dom v zelo dobrem stanju. Dobra dohodnina! Oglejte si jo še danes!

KOVAC REALTY

960 E. 185 St. KE 1-5030 (16, 18, 21 sept)

Stanovanje se odda

Šest sob se odda v najem, gor kota in vroča voda, zgoraj, zadaj, na 7117 St. Clair Ave. — Vprašajte spodaj v "Satelite" baru. (MWFX)

Krasna hiša naprodaj

na 3046 Rockefeller Rd., na Močilnikarjevi farmi. Moderno opremljena kuhinja, jedilnica in italnica, stena obložene z jese-novim lesom, dnevna soba 28x20, kopalnica in pol, dve spalnici. Zgoraj: 3 neizgotovljene spalne sobe in kopalnica, vsa okna so "thermopane," dva kamina, dve garaži in polna klet. Ta nova hiša stoji na enem akru zemlje. Za točne podatke pokličite: E. M. ROSS INC. IV 1-4200

KRIŠTOF KOLUMB ali Odkritje Amerike

ZGODOVINSKA POVEST

—Mogoče bi bilo tja odposlati odposlanstvo, — opomnil je Rodrigo Herec, — in stopiti v zvezo z velikim hanom.

—Mi ne popustimo ugodne priložnosti, — je pritrdil Kolumb. — Naš učeni sopotnik Ludovik de Forres nam more v tem mnogo koristiti. On govori hebrejščino in arabščino, on se bode lahko razumel pri dvoru velikega hana.

—Dovolite tudi meni pridružiti se odposlanstvu, gospod admiral! — zaklical je Rodrigo Herec.

—Ničesa nimam proti temu, gospod Herec — odgovoril je Kolumb. — Se jako ljubo mi bode, ako se udeležite preiskovanja te dežele in izveste, kje se nahajajo zlato ali dišave.

Čez nekoliko dni je poklical k sebi Kolumb Rodriga de Herec in Ludovika de Forresa po rojstvu žida in je dal jima nastopni navod:

—Pripravite se, gospoda, da pojedete iskat mesto Kvinsajo, katero je po besedah Toskanelljevih jedno najlepših mest na svetu in služi za prestolnico velikemu hanu. Povejte hanu, da sta me poslala kastilski kralj in kraljica s pismom in darovi, katere mu osebno izročim z izrazom želje, da se ustanove prijateljski odnosi med tema državama. Pri tem pa dobro opazujte vse, poizvedite o pokrajinah, rekah in pristaniščih indijskih, posebno si prizadevajte izvedeti, kje se dobi zlato, dišave in dragoceno lesovje, katerih vzorce vzemite seboj, da jih ondu pokažete. Vaše znanje jezikov, gospod Forres bode gotovo boljše ali manjše vam pomagalo, da se sporazumete s hanom. Vsekako bode pa vas spremljal jeden Indijan z otoka Guanahani, ki že nekoliko razume španski in nekaj kubanskih Indijanov. Odpravite se z Bogom in prinesite nam odgovor velikega hana, da se slovesno vrnemo na Špansko in zavr-nemo vse zasmehovalce, ki niso verjeli niti v smoter niti v močnost našega potovanja.

S takimi navodili so se podali na pot, in uzeli seboj nekaj steklenih zvončkov in drugih malovrednih stvari za zameno. Vse potovanje upali so izvršiti v šestih dneh.

V tem je pa Kolumb ukazal zasmoliti svoje ladje. Ko so jeli razgrevati smolo, napravivši v ta namen ogenj na bregu, so drva pri gorenju začela dajati tak duh, da so se vsi čudili. Ko so natančneje ogledavali, videli so, da iz lubja teče smola nenavadno prijetnega duha.

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

2 POSLOPJA Z DOBRIM DOHODKOM — na enem lotu, 7 po 4 in 1 po 2. Lastnik. Blizu šol in cerkve ter transportacije. 2315 W. 19th St. Samo po dogovoru. Bishop 7-1955. (182)

WESTCHESTER — Lastnik prodaja 6-sobno zidano hišo. Plinska gorkota, 3 velike spalnice, 2½ kopalnice, 9 shramb, klet zgotovljena, lepo zasajeno, 3 bloke do katoliške in javne šole. Za dogovor kličite FI 4-4274. (184)

FEMALE HELP WANTED

NURSE
ANESTHETISTS!

Permanent positions with 220 bed community hospital. Working with private group. Two full MD's, four nurses. Modernization program going on. Two and one-half hours from Boston and New York. Pleasant community.

Please write in detail. G. J. CARROLL, M.D.

WILLIAM W. BACKUS

HOSPITAL

NORWICH, CONN. (182)

HELP WANTED — FEMALE

Sewing Machine Operators
Experienced Sergers

and

GENERAL FACTORY

- Work in a friendly atmosphere with nice girls on LORRAINE Lingerie. English not required.
- STEADY WORK. ABOVE AVERAGE EARNINGS
 - LITE CLEAN AIRY WORKING CONDITIONS
 - MODERN DAYLIGHT FACTORY
 - EXCELLENT CAFETERIA
 - FULL MEALS AT COST
 - COFFEE BREAK
 - 7 PAID HOLIDAYS
 - HOSPITALIZATION AND PENSION AT NO COST
 - LIBERAL PAID VACATION
 - DISCOUNT PRIVILEGES
 - C.T.A. TRANSPORTATION TO DOOR
 - HOURS 7:45 A.M. to 4:15 P.M.

O'BRYAN BROTHERS, INC.

4220 Belmont Ave.
SINCE 1920

(181)

—Ni dvoma, — zaklical je Kolumb, — da je to dišeči gumi, kateri se dobiva v Palestini in se imenuje mastika. Kje ste dobili ta drva.

—Ondu, gospod admiral, — odgovorili so mornarji in pokazali v majhen gozdič.

—Našli smo indijsko drevo, ki daje dišečo smolo, iz katere delajo zdravilni balzami. Češčena bode Presveta Devica! Naposled smo vendar našli jeden trgovinski predmet!

Ko so ladije popravljali, je čas jako hitro tekkel. Vsi so nepotrepljivo pričakovali, da se povrne odposlanstvo. Ni trebalo dolgo čakati.

Že četrty dan se je povrnilo odposlanstvo v spremstvu domačega kažipota. Vsi so je obkolili; težko čakajoč, da slišijo poročilo o potovanju v notranji deželi.

—Zal, gospod admiral, — rekel je Rodrigo de Herec — mi na svojem potovanju nismo videli niti mest, niti večjih vasi, — prav ničesa, kar bi kazalo, da je blizu smoter našega potovanja. Niti o velikem hanu, niti o zlatih, srebrnih rudnikih, dragih kamnih in dragocenih dišavah in koreninah nismo ničesa slišali, a samo kazali so ljudje na vzhod.

—Se li niste mogli bolje razumeti? — vprašal je Kolumb Florresa jako nevoljen, da se niso uresničile vesele nade njegove.

—Oh, gospod admiral, — odgovoril je učen Hebrejec, — tu ne razumejo niti evropski, niti kaldejski, niti arabski; sporazumeti smo se mogli samo s pomočjo naših tuzemskih spremljevalcev.

—Kaj pa govorica o mogočnem princu, ki biva neki v tej deželi? — je nepotrepljivo vprašal pripovedovalca Kolumb.

—Ta govorica je le prazna domišljija, — odgovoril je Rodrigo de Herec.

Je li mogoče, da smo se tako motili v tolmačenju znamenj Indijcev, — rekel je Kolumb, zmajajoč z glavo. — Potem pa pričevanje Toskanellija... Jaz sem bil tako prepričan, da sem prišel na bregove Kataje, od koder ni več daleč do stolice velikega hana.

—Zal, gospod admiral, — odgovoril je Dijego de Arana, nič manje nevoljen nego Kolumb, — podobna nesporazumljenja so neizgibna pri sporazumevanju z znaki.

—Prav imate, — pritrdil mu je Kolumb. — Gospoda, — obrnil se je k odposlancem, — niste li našli nobenih zlatih rudnikov

ali dragocenih dišav?

—Niti najmanjšega sledu ni o tem, ni o drugem, — glasil se je odgovor.

—Razložite nam natančno svoje potovanje.

—Ko smo prešli kakih 12 milj, — začel jo pripovedovati Ludovik de Florres, prišli smo do malega sela, kakih 50 koč, kjer je živel kakih tisoč ljudi. Po pripovedovanju našega Indijca imeli so nas za nebeške odposilance in začeli so nam skazovati vsa mogoča znamenja spoštovanja.

Hiše ali koč teh Indijanov so jako velike, podobne vrtnim lopam, in ali pa vojaškim šotorom, ne stoje v redu in ni nobenih ulic. Večina domačinov je bila popolnoma naga, samo nekatere ženske so imele neke predpasnike, ki so pokrivali njih stegna. Mej domačini smo zapazili neke razlike glede imenitnosti rodu. O zlatu ali dragocenosti nimajo nobenega pojma. Ko smo jim pokazali poper, muškato in cimet, kazali so na jug. Zaradi tega smo se sklenili vrniti, koder so nam kazali. Domačini so nas spremljali v velikih tolpah, a smo jih spregovorili, da se vrnejo, in vzeli smo seboj samo tega kažipota. Na poti smo videli več Indijanov z nekakimi kadečimi se zviti, katere so semtertja stikali v usta. Ko smo

ogledali te zvitke, prepričali smo se, da so narejeni iz suhega listja, v katerih so zavite suhe korenine. Ti zvitki se zažgo na jednem koncu, potem kadilec, vdihava v se dim, katerega čez nekaj časa spušča skozi usta ali nos. Indijani imenujejo te zvitke tobak in tu je jeden uzorec...

—Španci so radovedno ogledovali zvitek, a niti mislili niso, da imajo pred seboj predmet poznejše ogromne trgovine.

—In to so imenovali tobak, — vprašal je Kolumb.

—Da ta zvitek imenuje tako, — odgovoril je Rodrigo Herec.

—In kaj ste še našli znamenitega.

—Rodovitne kraje, njih lepota je vredna vse pozornosti, — odgovoril je Herec. — Koče teh ljudi so obdane z drevjem, ki ima sadje jako lepe vonjave in prijetnega duha. Okrog se nahaja polje s agljem ali poprom, s čudno korenasto rastlino patato (krompirjem) in neke vrste bučani. Nahajajo se tudi polja s juko, iz katere se nareja neke vrste kruh — hanava. Te rastline in sadje so glavna hrana domačinov. Na nekaterih lužah videli smo množine bombažnika, nekatere rastline so bile pognele iz zemlje, druge so pa bile že popolnoma cvelete. V nekaterih hišah Indijanov so velike zaloge bombaža, bombažne preje in tkanine. Nikjer pa nismo videli niti zlata niti srebra!... Herec je umolknil.

Kolumb ga je zamišljeno poslušal. Kakor so se vidno veselili odposlanci zaradi lepote dežele, vendar očitno niso našli tega, kar je pričakoval admiral.

—Vse, kar ste našli, — opomnil je on naposled — kaže na začetne sledove civilizacije. Naša naloga ostaja kakor poprej poiskati bolj civilizovano in bolj bogato deželo, s katero bi mogli začeti trgovino in napraviti zveze v imenu našega milostljivega kralja in primesti od tod drage stvari, da se povrnemo z njimi h kraljevskemu prestolu. Morda morete kaj izvedeti od tega domačina, katerega ste pripeljali seboj.

Poslednji se je pokorno približal h Kolumbu, kateri ga je jako prijazno vzprejel in z znamenji spoštovanja odpeljal seboj na ladijo. Ko mu je Kolumb pokazal zlato in srebro, in ga jel z znamenji vpraševati, kje se dobe te kovine, je pokazal na vzhod, in se potem ni mogel dovolj načuditi, da se bel ljudje tako zanimajo za kovine, kateri nimata za domačine

nobene posebne vrednosti.

—Kazanje tega moža proti vzhodu, — opomnil je Kolumb, — me je prepričalo o resnici tega, kar sem poprej posnel iz znamenj Indijanov. Vse kaže z znamenji na vzhod, kjer ljudje iščejo zlato pesek po bregovih rek in ga potem s kladivom tolkujejo v večjo maso in pri tem go-

vore besedi "Bebekua" in "Bebekua."

—Najbrž so to imena dežel ali otokov, kjer se dobiva zlato, — rekel je Arano.

(Dalje prihodnjič.)

—Država Louisiana je v Združenih državah po lesnem bogastvu na petem mestu.

Se priporočamo

ZA POPRAVITI ALI STAVITI NOVO STREHO ALI ZLEBOVE. VRŠIMO VSA V KLEPARSKO STROKO SPADAJOČA DELA.

NAŠE DELO JE POZNANO IN ZANESLJIVO

FRANK KURE

Lahko pišete na ta naslov:

R. F. D. No. 1, Route 44, Newbury, Ohio

Pokličite telefonično: Jordan 4-5503

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1653 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

Henderson 1-2088 KEnmore 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene



NAZNANILO IN ZAHVALA

Z veliko žalostjo naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Bog nenadoma poklical k sebi mojega ljubljenega soproga, našega dobrega in skrbnega očeta in starega očeta

JOSEPH FORTUNA

ki je nenadoma zapustil nas in prijatelje ter se preselil v nebeški dom dne 26. julija 1959. Njegovo blago dušo smo izročili Bogu, truplo pa po opravljenih cerkvenih obredih v cerkvi sv. Lovrenca dne 29. julija k večnemu počitku na Kalvarija pokopališču.

Blagi soprog, oče in stari oče je bil doma iz vasi Male Dole, fara St. Vid pri Stični.

Prav iskreno se želimo zahvaliti Father Baragi za podarjene sv. zakramente malo pred smrtjo in za molitve za umirajoče.

Hvala Father Slapšaku za opravljeno sv. pogrebno mašo in spremstvo do groba.

Hvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se opravljajo za mir in pokoj duše pokojnega soproga in očeta. Hvala vsem, ki so položili toliko vencev in šopkov ob krsti in tako lepo okrasili zadnje bivališče na zemlji.

Hvala vsem, ki so pokojnega očeta kropili, molili za njegovo dušo in jo priporočali božji milosti. Hvala vsem, ki so se udeležili sv. pogrebne maše in ga spremili na zadnji poti do groba.

Hvala nosilecem krste.

Hvala vsem številnim, ki so dali na dan pogreba automobile brezplačno na razpolago in tako pripomogli, da se je toliko ljudi udeležilo pogrebne spreveda.

Hvala sinu Josephu, dasi sam poln žalosti, pa je vse dobro uredil.

Posebna hvala Anton Zakrajšek in soprogi, ki sta vso skrb prevzela za pokojnega soproga in očeta.

Hvala Mr. Frank Seliga za izdatno pomoč in naklonjenost.

Hvala sinovom in hčeram, ki so me tolažili ob veliki nesreči. Hvala mojim bratom in sestram za tolažbo in pomoč.

Hvala sosedom in prijateljem za tolažbo in pomoč. Vsem, ki ste z nami žalovali, nas tolažili in bili v pomoč, naj bo Bog plačnik.

Ti moj ljubljeni soprog! 39 let sva skupaj živela v pravi zakonski ljubezni. Zdaj pa si nas tako hitro zapustil. Šel si iz hiše malo na sprehod, nazaj so Te mrtvega pripeljali. Kako je hiša prazna, ker Te več med nami ni. Bila je tako prijazna, zdaj pa pusta se nam zdi. Pa ukloniti se moramo božji naredbi. Kar Bog naredi, vse prav stori, dasi je težko. Naj Ti bo Bog obilni plačnik v nebeškem raj. Na svidenje nad zvezdami.

Zalujoči ostali:

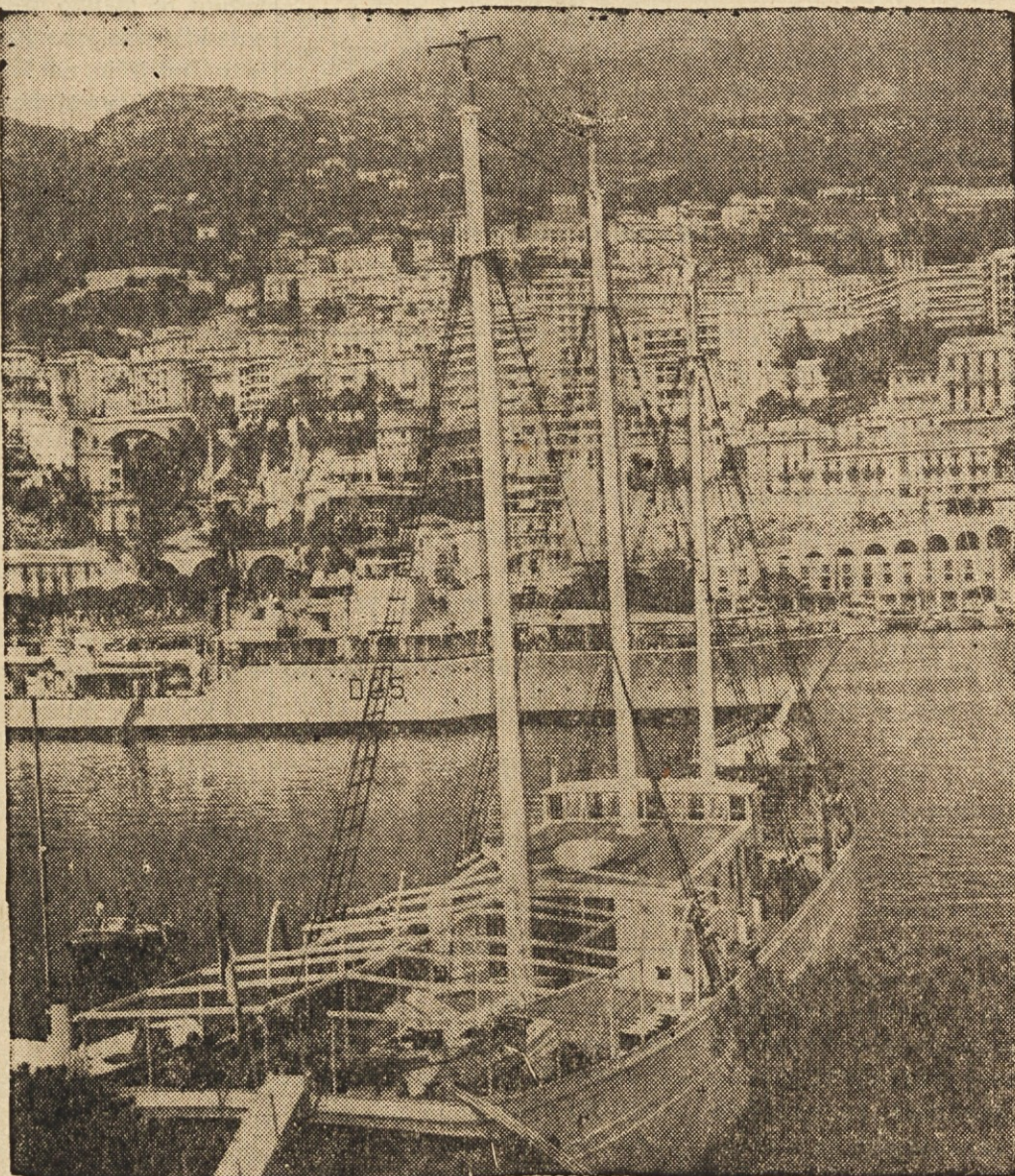
MARY, soproga
JOSEPH JR., THOMAS (U.S. Army), JULIUS, sinovi
ALOISE por. DUNNE, BETTY por. GODNAVEC,
AGNES por. HOFFMAN, MARTHA por. GOZION,
hčere

Vnuiki in vnujkinje

V stari domovini:

JANEZ, brat; MARY, ANA, ROZI, ANTONIA, sestre

Cleveland, Ohio, 21. septembra 1959.



NOVA NALOGA — Privatno jahto monaškega kneza Rajnerja "Costa del Sol," ki jo vidimo na sliki spredaj, ko vozi v pristanišče Monaca, bodo preuredili v ladjo za proučevanje morja in jo prekrstili v "Deo Jivante III."